

CUNOȘTINȚELE CETĂȚENILOR/REZIDENȚILOR REPUBLICII MOLDOVA DESPRE RISCUL EXPUNERII LA RADON

Corețchi Liuba, Overcenco Ala, Gîncu Mariana, Căpățînă Angela, Cojocari Alexandra, **Agencia Națională pentru Sănătate Publică**

Introducere

Comunicarea riscului expunerii la radon este o sarcină importantă a strategiei naționale pentru efectuarea acțiunilor în vederea diminuării concentrației de radon în interior și, de asemenea, una dintre principalele provocări ale Serviciului de Stat de Supraveghere în Sănătate Publică. Studiile epidemiologice au furnizat dovezi convingătoare ale unei asocieri între expunerea la radon în interior și cancerul pulmonar, chiar și la nivelurile relativ diminuate de radon din clădirile rezidențiale. Percepția riscului este puternic afectată de neîncrederea dintre public și comunicatori și de incertitudini și lipsuri de cunoștințe în evaluarea riscului.

Cuvinte-cheie:

expunerea la radon, sănătatea publică, diminuarea/prevenirea riscului

Scopul lucrării a constat în analiza sociologică a opiniei publice cu privire la riscul expunerii la radon în vederea trasării concluziilor relevante și identificării măsurilor suplimentare în comunicarea riscurilor expunerii și radon.

Materiale și metode

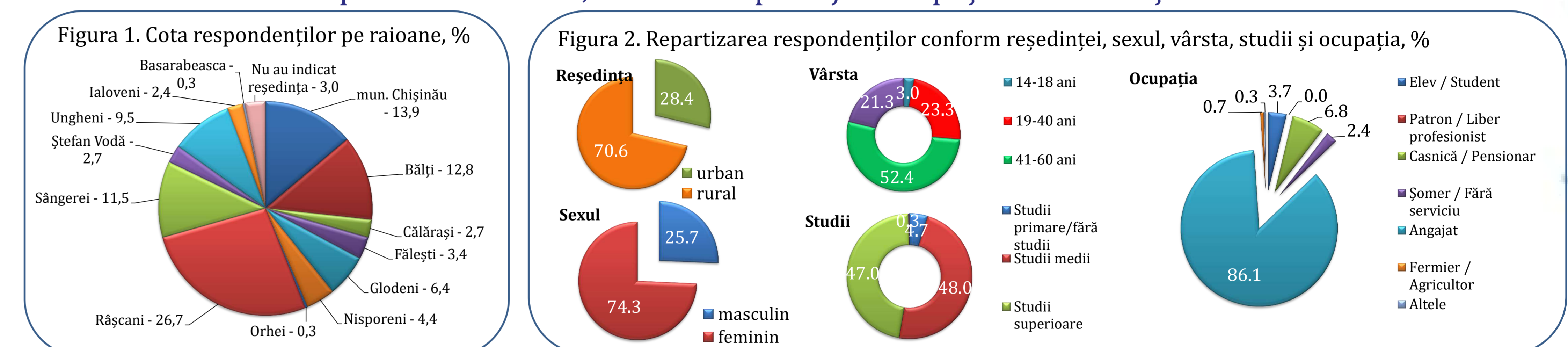
Sondajul a fost realizat cu ajutorul unui chestionar special cu 25 de întrebări și multiple variante propuse de răspunsuri, elaborat în baza chestionarului european de prevenire și remediere a expunerii la radon (RADPAR). Eșantionul necesar de respondenți a constituit 272 de persoane, au fost efectuate interviuri cu 296 de rezidenți din 13 regiuni ale țării (Fig.1). Sondajul de conștientizare a riscului expunerii la radon s-a derulat în perioada vara-toamna 2019 și iarna 2020. Datele sondajului au fost compilate într-o singură bază de date în MS Excel și supuse procesării statistice și grafice (nivel de încredere - 90%, eroarea - ±5%). Pentru interpretarea rezultatelor au fost utilizate metode descriptive comparative.

Concluzii

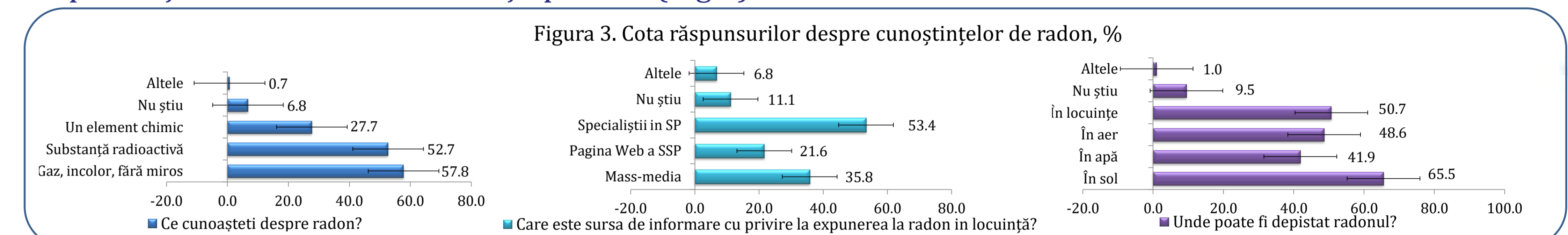
1. Circa 50% din respondenți posedă o înțelegere completă despre radon și cunosc zonele în care el poate fi întâlnit de obicei.
2. Majoritatea respondenților (82,4%) știu despre acumularea gazului în încăperi și că absența unui subsol este considerată periculoasă (mai mult de 40%).
3. Alarmant este faptul că marea majoritate (93,6%) a rezidenților nu cunosc dacă este radon în locuințele lor și, prin urmare, nu sunt conștienți de nivelul de risc și de posibilele acțiuni de reducere a acestuia.
4. Majoritatea intervievaților cunosc despre influența negativă a expunerii la radon asupra sănătății. Totodată nu toți au o înțelegere corectă a problemelor de sănătate care pot fi induse de radon.
5. Cunoștințele despre măsuri necesare pentru reducerea nivelului de radon în locuințe sunt foarte diverse și nu acoperă întotdeauna toate metodele posibile de prevenire.

Rezultate

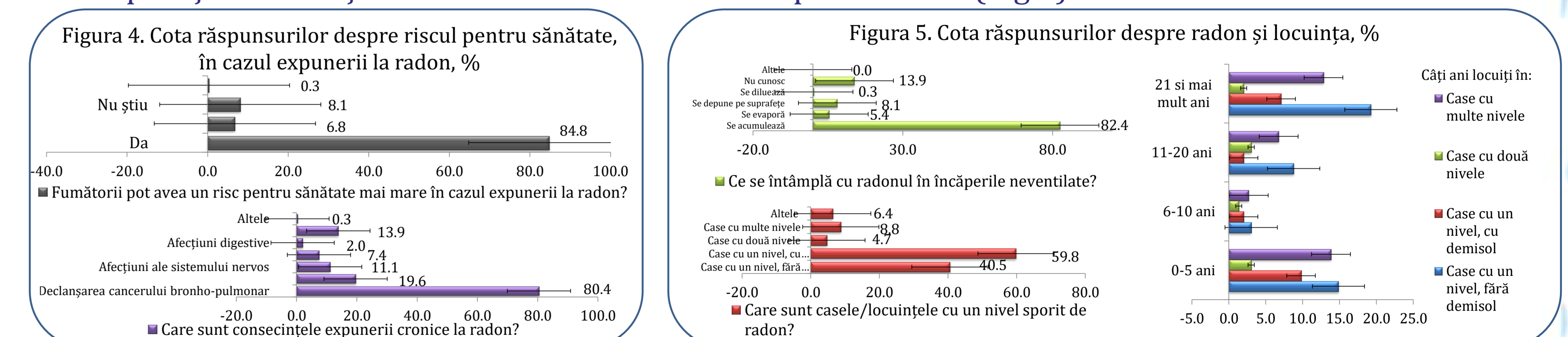
Sondajul a cuprins întrebări din următoarele domenii: informații generale despre persoană, gradul de conștientizare a riscului expunerii la radon în clădirile rezidențiale, caracteristicile radonului, probleme de sănătate cauzate de expunerea la radon, metode de protejare a spațiilor rezidențiale.

Majoritatea respondenților au fost femei, rezidenți din mediul rural, cu vârsta cuprinsă între 41-60 de ani, cu studii medii și superioare, fiind angajați (Fig.2). Mai mulți de jumătate din respondenți cunosc despre radon de la specialiștii din domeniul sănătății publice (Fig.3).

Majoritatea intervievaților cunosc despre influența negativă a expunerii la radon asupra sănătății și rolul lui în provocarea cancerului bronhopulmonar (Fig.4). Majoritatea respondenților știu despre acumularea gazului în încăperi și că absența unui subsol este considerată periculoasă (Fig.5).

Marea majoritate (93,6%) a rezidenților nu cunosc dacă este radon în locuințele lor și nu cunosc nivelul național de referință și circa 12% nu știu ce măsuri preventive pot fi luate pentru reducerea nivelului de radon (Fig.6).

